

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br.: IT-95-5/18-T
Datum: 13. april 2011.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 13. aprila 2011.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTJEVU OPTUŽENOG DA SE POZOVE SVJEDOK
DRAŽEN ERDEMOVIĆ RADI UNAKRSNOG ISPITIVANJA**

Tužilaštvo

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi

g. Radovan Karadžić

Branilac u pripravnosti

g. Richard Harvey

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po “Zahtjevu da se pozove svjedok Dražen Erdemović radi unakrsnog ispitivanja” (dalje u tekstu: Zahtjev), koji je 24. marta 2011. podnio optuženi, i ovim donosi odluku u vezi s tim.

I. Proceduralni kontekst i argumentacija

1. Optuženi u Zahtjevu traži od Vijeća da naloži svjedoku Draženu Erdemoviću (dalje u tekstu: svjedok) da pristupi radi unakrsnog ispitivanja, argumentujući to novim informacijama koje nisu bile dostupne kad je svjedok svjedočio u predmetu *Popović i drugi*.¹ Na osnovu pravila 92bis Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik), Vijeće je transkripte tog ranijeg svjedočenja uvrstilo u spis u ovom postupku.²

2. Optuženi navodi da postoji razlog za pretpostavku da svjedok raspolaže potencijalno oslobađajućim informacijama koje nisu iznijete u njegovom ranijem svjedočenju u predmetu *Popović i drugi*.³ Konkretno, optuženi tvrdi da svjedok ima informacije koje dokazuju da grupa vojnika kojoj je pripadao 1995. godine, i koja je učestvovala u pogubljenjima na ekonomiji Branjevo, nije bila ni *de jure* ni *de facto* dio komandne strukture VRS, da je jedinica VRS kojoj je pripadao svjedok bila na dopustu u vrijeme kada su počinjena pogubljenja, te da su svjedok i drugi za učestvovanje u pogubljenjima dobijali zlato.⁴

3. Obrazlažući zašto misli da svjedok raspolaže tim novim informacijama, optuženi se poziva na knjigu Germinala Civikova “*Srebrenica: Der Kronzeuge*” objavljenu 2009.

¹ Zahtjev, par. 1 i 9.

² Zahtjev, par. 2. V. Odluka po Petom zahtjevu tužilaštva za prihvatanje pismenih izjava umjesto svjedočenja *viva voce* na osnovu pravila 92bis (svjedoci u vezi sa Srebrenicom), 21. decembar 2009. (dalje u tekstu: Odluka po Petom zahtjevu na osnovu pravila 92bis).

³ Zahtjev, par. 3 i 4.

⁴ Zahtjev, par. 3.

godine (dalje u tekstu: knjiga), u kojoj se razmatra iskaz svjedoka pred Međunarodnim sudom,⁵ kao i na svjedočenje svjedoka u predmetu *Perišić* u kojem je pored ostalog rekao da se “na jednom zadatku, njegov nadređeni...veselio što će kasnije dobiti 12 kilograma zlata”.⁶ Optuženi smatra da te informacije, stoga, mogu pokazati da je jedinica odgovorna za ubistva na ekonomiji Branjevo bila van njegove kontrole.⁷ Prema tome, ako Vijeće na iskaz svjedoka primijeni one faktore koje je ustanovilo Vijeće u predmetu *Martić* kad je razmatralo da li bi svjedoka čiji je iskaz prihvaćen na osnovu pravila *92bis* trebalo pozvati radi unakrsnog ispitivanja, donijeće zaključak da i ovog svjedoka treba pozvati radi unakrsnog ispitivanja.⁸

4. Dana 6. aprila 2011., Tužilaštvo (dalje u tekstu: tužilaštvo) je dostavilo “Odgovor tužilaštva na Zahtjev optuženog da se pozove svjedok Dražen Erdemović radi unakrsnog ispitivanja” (dalje u tekstu: Odgovor), kojim se protivi Zahtjevu.⁹ Tužilaštvo smatra da optuženi ne navodi nijednu grešku u rezonovanju u prvobitnoj odluci Vijeća da se iskaz svjedoka uvrsti u spis bez potrebe za unakrsnim ispitivanjem,¹⁰ te da ne pokazuje da je nužno ponovno razmatranje kako bi se spriječila nepravda.¹¹

5. Tužilaštvo u prilog potonjoj tvrdnji navodi da je svjedok već ranije govorio o trima temama u vezi s “potencijalno oslobađajućim informacijama” zbog kojih ga optuženi sada želi unakrsno ispitati, te da je optuženi bio u posjedu tih informacija kad je tužilaštvo podnijelo zahtjev na osnovu pravila *92bis*, ali je optuženi tada odlučio da ne pokreće ta pitanja, odnosno da ne ulaže prigovor na uvrštavanje iskaza svjedoka u spis.¹²

⁵ Zahtjev, par. 4. Optuženi Zahtjevu prilaže članak s prikazom sadržaja knjige, objavljen u časopisu Z u januaru 2011. pod naslovom “The Demolition of the Yugoslav Tribunal”; Zahtjev, Dodatak A.

⁶ Zahtjev, par. 5.

⁷ Zahtjev, par. 6.

⁸ Zahtjev, par. 7 i 8. Faktori koje optuženi izričito navodi su sljedeći: da li su unakrsnim ispitivanjem u ranijem postupku adekvatno obrađena pitanja relevantna za odbranu u tekućem postupku, da li se pitanje odnosi na aktuelne i važne probleme među stranama u postupku, te da li je svjedoka temeljito unakrsno ispitala strana koja dijeli zajednički interes s optuženim; Zahtjev, par. 7.

⁹ Odgovor, par. 1 i 9.

¹⁰ Odgovor, par. 1 i 2, gdje se upućuje na Odluku po Petom zahtjevu na osnovu pravila *92bis*.

¹¹ Odgovor, par. 1.

¹² Odgovor, par. 3, gdje se upućuje na Peti zahtjev tužilaštva za prihvatanje pismenih izjava umjesto svjedočenja *viva voce* na osnovu pravila *92bis* (svjedoci u vezi sa Srebrenicom), podnijet 29. maja 2009. Tužilaštvo navodi konkretne primjere gdje svjedok govori o trima temama koje optuženi pominje, te datume kad su dotični izvori objelodanjeni optuženom; v. Odgovor, par. 4.

Tužilaštvo takođe tvrdi da iskaz koji je svjedok dao u predmetu *Perišić*, kad se razmotri u cjelini, pobija tvrdnju optuženog da bi u njemu sadržane informacije mogle da budu potencijalno oslobađajuće.¹³ Na kraju, tužilaštvo dodaje da članak priložen Zahtjevu sadrži “brojne netačne činjenične tvrdnje koje diskredituju [njegovu] pouzdanost i vrijednost...”,¹⁴ te iznosi više primjera za te tvrdnje.¹⁵

II. Diskusija

6. Vijeće konstatuje da optuženi, u suštini, ovim Zahtjevom još jednom traži da ponovo razmotri jednu od svojih ranijih odluka u vezi s pravilom *92bis*.¹⁶ Pretresno vijeće je u toj odluci primijenilo kriterijume nužne za rješavanje zahtjeva podnijetih na osnovu pravila *92bis*, izložene u pomenutim odlukama, i neće ponovo utvrđivati te kriterijume osim ako se najprije ne ispune uslovi za ponovno razmatranje.¹⁷ Pravilnik ne sadrži odredbe u vezi sa zahtjevima za ponovno razmatranje, koji proizlaze iz sudske prakse Međunarodnog suda i prihvatljivi su samo pod određenim okolnostima.¹⁸ Međutim, Žalbeno vijeće je jasno formulisalo pravni standard za ponovno razmatranje odluka, i to kako slijedi: “veća imaju inherentno diskreciono ovlaštenje da preispituju ranije donete interlokutorne odluke u izuzetnim slučajevima, ‘ako se pokaže očigledna greška u rezonovanju ili ako je to potrebno kako bi se sprečila nepravda’”.¹⁹ Stoga, strana koja podnosi zahtjev za ponovno razmatranje ima obavezu da dokaže postojanje takve

¹³ Odgovor, par. 5.

¹⁴ Odgovor, par 6.

¹⁵ V. Odgovor, par 7 i 8.

¹⁶ V. takođe Odluka po Zahtjevu optuženog da se pozove svjedok Ferid Spahić radi unakrsnog ispitivanja, 6. april 2011.

¹⁷ V. Odluka po Trećem zahtjevu tužilaštva za prihvatanje izjava i transkripata iskaza umjesto svjedočenja *viva voce* na osnovu pravila *92bis* (svjedoci za grad Sarajevo), od 15. oktobra 2009., gdje je Vijeće izložilo mjerodavno pravo za dostavljanje podnesaka na osnovu pravila *92bis*.

¹⁸ *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-T, Odluka u vezi sa zahtjevima strana u postupku za preispitivanje odluka Vijeća, 26. mart 2009., str. 2.

¹⁹ Daljnja odluka po Prvom zahtjevu tužilaštva na osnovu pravila *92bis* (svjedoci za jedanaest opština), 9. februar 2010., (dalje u tekstu: Daljnja odluka po Prvom zahtjevu na osnovu pravila *92bis*), par. 8, gdje se poziva na *Tužilac protiv Slobodana Miloševića*, predmet br. IT-02-54-AR108bis.3, povjerljiva Odluka po zahtjevu Srbije i Crne Gore za preispitivanje odluke Pretresnog veća od 6. decembra 2005., 6. april 2006., par. 25, fusnota 40 (gdje se citira *Kajelijeli protiv tužioca*, predmet br. ICTR-98-44A-A, Presuda, 23. maj 2005., par. 203-204); v. takođe *Ndindabahizi protiv tužioca*, predmet br. ICTR-01-71-A, *Decision on Defence “Requête de l’Appelant en Reconsidération de la Décision du 4 avril 2006 en Raison d’une Erreur Matérielle”* /Odluka po Zahtjevu žalioaca da se odluka od 4. aprila 2006. godine ponovno razmotri zbog materijalne greške, koji je podnijela odbrana/, 14. juni 2006., par. 2.

očigledne greške u rezonovanju ili naročitih okolnosti koje opravdavaju ponovno razmatranje kako bi se spriječila nepravda.²⁰

7. Vijeće je u Odluci po Petom zahtjevu na osnovu pravila 92bis preispitalo iskaz sadržan u transkriptima ranijeg svjedočenja svjedoka, koje je dostavilo tužilaštvo, i odlučilo da na osnovu pravila 92bis(A) Pravilnika prihvati iskaz svjedoka, bez potrebe da on pristupi radi unakrsnog ispitivanja.²¹ Optuženi u Zahtjevu traži od Vijeća da naloži svjedoku da pristupi radi unakrsnog ispitivanja, na osnovu toga što je svjedok iznio nove informacije za koje optuženi smatra da će ići u prilog njegovoj odbrani.

8. Optuženi u Zahtjevu ne objašnjava kakvu grešku je Vijeće napravilo u Odluci po Petom zahtjevu na osnovu pravila 92bis prilikom ocjenjivanja iskaza svjedoka, već traži od Vijeća da ponovo razmotri svoju odluku u svjetlu činjenice da svjedok raspolaže potencijalno oslobađajućim informacijama koje nisu sadržane u transkriptima ranijeg iskaza svjedoka u predmetu *Popović i drugi*, uvrštenim u spis na osnovu pravila 92bis. Stoga se Vijeće nije uvjerilo da je u Odluci po Petom zahtjevu na osnovu pravila 92bis dokazana očigledna greška u rezonovanju.

9. Što se tiče drugog kriterijuma testa za ponovno razmatranje, optuženi navodi da je u interesu pravde da se svjedoka pozove radi unakrsnog ispitivanja, s obzirom na nove, gorepomenute informacije koje Vijeću nisu stajale na raspolaganju kad je donosilo odluku o prihvatanju transkripta ranijeg iskaza svjedoka na osnovu pravila 92bis.

10. Vijeće ističe da je odluku o prihvatljivosti iskaza svjedoka donijelo 21. decembra 2009., više od pet mjeseci nakon što je svjedok svjedočio u predmetu *Perišić* i gotovo godinu dana nakon objavljivanja knjige. Nadalje, kao što tužilaštvo ističe u svom Odgovoru, o nekim pitanjima o kojima je svjedok svjedočio u predmetu *Perišić*

²⁰ Daljnja odluka po Prvom zahtjevu na osnovu pravila 92bis, par. 8, gdje se poziva na *Tužilac protiv Galića*, predmet br. IT-98-29-A, Odluka po Zahtjevu odbrane za preispitivanje, 16. juli 2004., str. 2; takođe se poziva na *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-T, Odluka po Nikolićevom zahtjevu za preispitivanje i nalog za izdavanje naloga *subpoena duces tecum*, 2. april 2009., str. 2; *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-T, Odluka u vezi sa zahtjevima strana u postupku za preispitivanje odluka Vijeća, 26. mart 2009., str. 2–3.

²¹ Odluka po Petom zahtjevu na osnovu pravila 92bis, par. 46 i 67(B)(2).

raspravljalo se i tokom svjedočenja svjedoka u predmetu *Popović i drugi*, kao i tokom njegovog svjedočenja u predmetima *Krstić i Slobodan Milošević*, što je sve bilo nekoliko godina prije no što je tužilaštvo podnijelo zahtjev u vezi s iskazom svjedoka na osnovu pravila *92bis*. Optuženi je imao mnoštvo prilika da odgovori na sve podneske tužilaštva dostavljene na osnovu pravila *92bis*, ali je u pogledu iskaza svjedoka odlučio da to ne učini.²² Optuženi je pitanja iznijeta u Zahtjevu trebao pokrenuti tada, kako bi ih Vijeće moglo uzeti u obzir prilikom razmatranja zahtjeva koji je tužilaštvo podnijelo na osnovu pravila *92bis*.

11. Prema tome, jedina “nova” informacija koja je poslužila kao osnov za podnošenje Zahtjeva jeste recenzija knjige, objavljena u januaru 2011. i priložena Zahtjevu. Takvi članci, kritični prema radu Međunarodnog suda, predstavljaju svakodnevnu pojavu i sami po sebi nisu razlog da Vijeće ponovo razmatra svoje ranije odluke, naročito kad se zasnivaju na nepotkrijepljenim tvrdnjama i špekulacijama. Uprkos tome, Vijeće je razmotrilo da li bi, u ovom predmetu, moglo biti opravdano da odstupi od ranije odluke da se svjedok ne pozove radi unakrsnog svjedočenja, kako bi se spriječila nepravda. Vijeće ponavlja da će optuženi imati brojne prilike da tokom unakrsnog ispitivanja drugih svjedoka optužbe izvodi dokaze o onim pitanjima za koja je uvjeren da će bitno pomoći njegovoj odbrani, pored ostalog i o informacijama koje bi svjedok navodno mogao iznijeti ako pristupi radi unakrsnog ispitivanja. Konkretno, Vijeće podsjeća da je odbilo zahtjev koji je tužilaštvo na osnovu pravila *92bis* podnijelo u vezi sa svjedokom KDZ351, koji sada mora pristupiti radi unakrsnog ispitivanja.²³ Budući da je svjedok KDZ351 bio pripadnik iste jedinice kao i svjedok, optuženi će imati priliku da u unakrsnom ispitivanju od njega zatraži odgovore na neka pitanja navedena u Zahtjevu. Nadalje, optuženi će takođe imati priliku da izvede dokaze u vezi s navodnim potencijalno oslobađajućim informacijama pomenutim u Zahtjevu, kako tokom svog dokaznog postupka, tako i putem podnošenja dokumenata koji su dovoljno vjerodostojni i imaju dokaznu vrijednost.

²² V. Odluka po Petom zahtjevu na osnovu pravila *92bis*, par. 6, za sažeti prikaz prilika koje su u to vrijeme pružene optuženom da odgovori na podneske dostavljene na osnovu pravila *92bis*.

²³ V. Odluka po Petom zahtjevu na osnovu pravila *92bis*, par. 67(B)(5).

12. Iz gorenavedenih razloga, Vijeće smatra da ponovno razmatranje odluke da na osnovu pravila 92bis prihvati iskaz svjedoka, bez potrebe da svjedok pristupi radi unakrsnog ispitivanja, nije nužan preduslov za sprečavanje nepravde.

III. Dispozitiv

13. Shodno tome, Vijeće na osnovu pravila 54 Pravilnika ovim **ODBIJA** Zahtjev.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavna verzija na engleskom jeziku.

/potpis na originalu/

sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 13. aprila 2011.

U Haagu

Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]